

การวางแผนการบริหารงานของเทศบาลเมืองบางกรวย จังหวัดนนทบุรี
The Administrative Planning of Bangkruey Municipality,
Bang Kruey District, Nonthaburi Province

จิตติมา ให้ล้ำอง

บทคัดย่อ

การวิจัยเรื่อง “การวางแผนการบริหารงานของเทศบาลเมืองบางกรวย อำเภอบางกรวย จังหวัดนนทบุรี” มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาระดับการวางแผนการบริหารงานของเทศบาลเมืองบางกรวย อำเภอบางกรวย จังหวัดนนทบุรี 2) เพื่อศึกษาเปรียบเทียบปัจจัยส่วนบุคคลของประชาชนต่อการวางแผนการบริหารงานของเทศบาลเมืองบางกรวย อำเภอบางกรวย จังหวัดนนทบุรี การวิจัยครั้งนี้มีกลุ่มตัวอย่างจำนวน 387 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถามเป็นการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) ใช้วิธีการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงพรรณนา ได้แก่ การแจกแจงความถี่ ค่าร้อยละและ ค่าเฉลี่ยเลขคณิต และสถิติเชิงอ้างอิง ใช้ t-test และ F-test ผลการวิจัยพบว่า

1) ระดับการวางแผนการบริหารงานของเทศบาลเมืองบางกรวย อำเภอบางกรวย จังหวัดนนทบุรี โดยรวมมีค่าอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.29$)

2) ผลการศึกษาเปรียบเทียบจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล พบว่า ปัจจัยรายได้ และปัจจัยระยะเวลาพักอาศัย มีความแตกต่างกัน ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05

คำสำคัญ: การวางแผน, การบริหารงาน

Abstract

This study aims to study 1) the level of the administrative planning of Bangkruey Municipality, Bangkruey District, Nonthaburi Province. 2) a comparison of personal factors including sex, age, income, occupation, education and length of stay in the community. This study utilized the questionnaire to collect data from 387 sampled people

As a quantitative research, there was an application of descriptive statistics and inferential statistics. As for the descriptive, the frequency distribution, percentage

and mean were applied and the inferential statistics were used through the t-test and F-test

The results found that, 1) people highly in the administrative planning of Bangkruay Municipality, Bangkruay District, Nonthaburi shown with $\bar{x} = 4.29$

2) After the comparison of people's personal data differed by income and length of stay (0.05 statistical significance).

Keywords: administrative, planning,

บทนำ

การมีส่วนร่วมของประชาชน (Public Participation) ช่วยเปิดโอกาสให้ประชาชนได้มีส่วนร่วมในการคิดริเริ่ม มีโอกาสในการพิจารณาตัดสินใจ ร่วมปฏิบัติ และรับผิดชอบในเรื่องต่างๆ อันมีผลกระทบโดยตรงถึงประชาชน (ยุวัฒน์ ภูมิเมธี, 2526: 20 อ้างถึงใน ญัฐสุภา วิณิชัญภาค, 2556: 65)

จิตสำนึกในการพัฒนาท้องถิ่นและการสร้างอนาคตของชุมชนถือว่าเป็นหัวใจสำคัญที่ก่อให้เกิดกระบวนการมีส่วนร่วม ความรู้สึกร่วมและความผูกพันร่วมของประชาชนในท้องถิ่น การมีจิตสำนึกที่ต้องการจะเข้ามามีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาของชุมชนและการมีความประสงค์ที่จะร่วมกำหนดอนาคตและแนวทางการพัฒนาของชุมชน จะช่วยส่งผลให้วิถีชีวิตของประชาชนในท้องถิ่นนั้นเปลี่ยนแปลงไปในทางที่ดีขึ้น

โดยทั่วไป การมีส่วนร่วมของประชาชน ได้ถูกแบ่งออกเป็น 5 ขั้นตอนดังนี้ (อคิน รพีพัฒน์, 2527: 320 อ้างถึงใน ญัฐสุภา วิณิชัญภาค, 2556: 65)

1. การมีส่วนร่วมในการคิดค้นปัญหา และ จัด ลำ ดับ ความสำคัญของปัญหา
2. ร่วมในการวิเคราะห์ถึงสาเหตุและที่มาของปัญหา
3. ร่วมในการเลือกวิธีการและวางแผนแก้ปัญหา
4. ร่วมในการดำเนินงานตามแผน
5. ร่วมในการประเมิน วิเคราะห์ปัญหาอุปสรรคและปัจจัยที่มีส่วนทำให้เกิดผลสำเร็จ

ทั้งนี้เมื่อนำแนวคิดการมีส่วนร่วมมาเชื่อมโยงกับการปกครองส่วนท้องถิ่นพบว่าเทศบาลเป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีลักษณะของความเป็นชุมชนเมืองที่เปิดโอกาสให้ประชาชนมีสิทธิ มีส่วนร่วมในการปกครอง(นภารัตน์ เจริญรัตน์, 2545: 2)

การปกครองท้องถิ่นเป็นกลไกดำเนินการตามนโยบายและทิศทางของรัฐและในขณะเดียวกันต้องตอบสนององลักษณะของแต่ละท้องถิ่น ความเป็นอิสระขององค์กรปกครองท้องถิ่นอยู่ที่ความสามารถในการดำเนินงานอย่างคล่องตัวเพื่อให้สามารถ

ดำเนินการตามภาระที่รัฐมอบหมาย และพันธกิจของตนเองให้เกิดประสิทธิภาพมากที่สุด สภาพความแตกต่างกันของแต่ละท้องถิ่น ย่อมมีผลต่อบัณฑิตด้านเศรษฐศาสตร์ สังคม และการเมือง

ท้องถิ่นที่กำลังพัฒนาจะต้องเผชิญกับความท้าทายที่ต้องให้บริการประชาชนอย่างครอบคลุมให้ครบทุกด้าน ไม่ว่าจะเป็นเรื่องเกี่ยวกับสาธารณสุข ปลอดภัย การคมนาคม หรือการศึกษา เป็นต้น ด้วยเหตุนี้การพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลจำเป็นต้องมีการกำหนดนโยบายและการวางแผนที่ดี

การดำเนินงานของท้องถิ่นจะบรรลุผลสำเร็จ จำเป็นต้องได้รับการประสานงานและความร่วมมือจากประชาชน เริ่มตั้งแต่กระบวนการการมีส่วนร่วมในการวางแผน เนื่องจากการวางแผนเป็นจุดเริ่มต้นในการดำเนินการโครงการต่างๆ

ปัจจัยแห่งความสำเร็จของการปกครองส่วนท้องถิ่น ส่วนหนึ่งมาจากการที่ประชาชน องค์กร ชุมชน มีส่วนร่วมอย่างเข้มแข็งกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เปรียบเสมือนได้ว่าความสำเร็จขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นผลงานของทุกคนในชุมชน เพราะทุก ๆ คนมีส่วนร่วมคิด ร่วมวางแผน ร่วมดำเนินการปฏิบัติ ร่วมติดตาม ประเมินผล และร่วมรับผลประโยชน์ (โกวิทย์ พวงงาม, ม.ป.ป.:31)

ทั้งนี้ จากความสำคัญดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาระดับการวางแผนการบริหารงานของเทศบาลเมือง

บางกรวย อำเภอบางกรวย จังหวัดนนทบุรี และศึกษาเปรียบเทียบปัจจัยส่วนบุคคลที่มีความสัมพันธ์ต่อการวางแผนการบริหารงานของเทศบาลเมืองบางกรวย อำเภอบางกรวย จังหวัดนนทบุรี

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับวางแผนการบริหารงานของเทศบาลเมืองบางกรวย อำเภอบางกรวย จังหวัดนนทบุรี
2. เพื่อศึกษาเปรียบเทียบปัจจัยส่วนบุคคล ต่อการวางแผนการบริหารเทศบาลเมืองบางกรวย อำเภอบางกรวย จังหวัดนนทบุรี

วิธีการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ในการศึกษาครั้งนี้ กลุ่มประชากรที่ใช้ในการศึกษาคือตัวแทนของครัวเรือนที่มีอายุตั้งแต่ 18 ปีขึ้นไป ในปัจจุบันมีจำนวนครัวเรือนในเขตเทศบาลเมืองบางกรวยทั้งสิ้น 11,412 ครัวเรือน (แผนพัฒนา 3 ปี พ.ศ. 2557-2559 เทศบาลเมืองบางกรวย, 2557: 12) ในการเก็บข้อมูลครั้งนี้ ประชากรที่สามารถให้ความเห็นต่อผลสำรวจเพื่อนำมาวิเคราะห์ผลการศึกษา เพื่อประเมินผลการวางแผนการบริหารงาน เป็นกลุ่มประชากร ซึ่งเป็นผู้ตอบแบบสอบถามการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) เป็นประชาชนที่มีอายุตั้งแต่ 18 ปี ซึ่งเป็นตัวแทนของครัวเรือนในเขตเทศบาลเมืองบางกรวย

การวางแผนการบริหารงานของเทศบาลเมืองบางกรวย อำเภอบางกรวย จังหวัดนนทบุรี ใช้เทคนิคการสุ่ม Simple Random Sampling (SRS) จากประชากร (Population) ได้จำนวนตัวอย่าง (Samples) ทั้งสิ้นจำนวน 387 ตัวอย่าง ซึ่งเป็นจำนวนตัวอย่างที่เหมาะสม สามารถใช้เป็นตัวแทนในการวิเคราะห์ผลการวิจัยของประชากร 11,412 ราย ที่ความเชื่อมั่น 95% ตามหลักการของ Taro Yamane

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ในการศึกษาครั้งนี้ ใช้แบบสอบถาม (Questionnaires) เป็นเครื่องมือในการวิจัย ประกอบด้วย 3 ส่วนดังนี้

ส่วนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ อายุ รายได้ อาชีพ วุฒิการศึกษา ระยะเวลาการพักอาศัย ในชุมชน

ส่วนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับระดับการวางแผนการบริหารงานของเทศบาลเมืองบางกรวย อำเภอบางกรวย จังหวัดนนทบุรี เป็นแบบสอบถามชนิดประเมินค่า 5 ระดับ (rating scale)

ส่วนที่ 3 ข้อมูลเกี่ยวกับข้อคิดเห็น และข้อเสนอแนะอื่นๆ เป็นคำถามปลายเปิด เกี่ยวกับการวางแผนการบริหารงานของเทศบาลเมืองบางกรวย อำเภอบางกรวย จังหวัดนนทบุรี

3. การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ ใช้การวิเคราะห์ข้อมูลจากการประมวลผลแบบสอบถาม โดยใช้สถิติในการวิเคราะห์ ดังนี้

1. สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistic) ได้แก่ การแจกแจงความถี่ (Frequency) ร้อยละ (Percentage) ใช้ในการบรรยายลักษณะข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ อายุ รายได้ อาชีพ วุฒิการศึกษา ระยะเวลาการพักอาศัย ในชุมชน และค่าเฉลี่ยเลขคณิต (Mean) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) เพื่อใช้ในการวิเคราะห์ความคิดเห็นของประชาชน และความรับรู้ความเข้าใจของประชาชนเกี่ยวกับปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการวางแผนการบริหารงานของเทศบาลเมืองบางกรวย

2. สถิติเชิงอ้างอิง (Inferential Statistic) ได้แก่ t-test ใช้สำหรับทดสอบความแตกต่างด้านปัจจัยส่วนบุคคลที่มีตัวแปรแบ่งเป็น 2 กลุ่ม ได้แก่ ตัวแปรเพศ และการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One Way ANOVA) ในกรณีที่ตัวแปรอิสระมีมากกว่า 2 กลุ่มขึ้นไป เช่น อายุ รายได้ อาชีพ วุฒิการศึกษา แล ระยะเวลาการพักอาศัย สำหรับวิเคราะห์ความแปรปรวน เมื่อพบความแตกต่างจะทำการทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ด้วย LSD (Least Significant Difference) โดยกำหนด ค่า

นัยสำคัญทางสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ในการวิจัยครั้งนี้ไว้ที่ระดับ .05

ผลการวิจัย

1. ข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคลของกลุ่มตัวอย่าง ผลการศึกษาพบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ เป็นเพศชายมากที่สุด จำนวน 254 คน คิดเป็นร้อยละ 65.6 อยู่ในกลุ่ม อายุ 25-34 ปี และ 35 – 44 ปี มากที่สุดเป็นจำนวน 119 คน คิดเป็นร้อยละ 30.7 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ มีรายได้ต่อเดือนในระดับ 20,001 บาทขึ้นไป มากที่สุด โดยมีจำนวน 243 คน คิดเป็นร้อยละ 62.8 ประกอบอาชีพเกษตรกรรมมากที่สุดเป็นจำนวน 166 คน คิดเป็นร้อยละ 42.9 มีระดับการศึกษาอนุปริญญามากที่สุด จำนวน 235 คน คิดเป็นร้อยละ 60.6 อยู่ในกลุ่มที่มีระยะเวลาพักอาศัยในชุมชน 11 -20 ปี มากที่สุด จำนวน 157 คน คิดเป็นร้อยละ 40.6
2. การวางแผนการบริหารงานของเทศบาลเมืองบางกรวย จังหวัดนนทบุรี โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.29$) และ

เมื่อพิจารณารายชื่อ พบว่า อันดับ 1 บุคคลที่มีอิทธิพลและมีอำนาจในชุมชนมีผลต่อการตัดสินใจในการดำเนินงานจัดทำแผน/โครงการ/กิจกรรมในชุมชนมีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ($\bar{X} = 4.40$) อยู่ในระดับมาก อันดับรองลงมาประชาชนในชุมชนมีส่วนร่วมในการกำหนดใช้ทรัพยากรในชุมชนมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 4.37$) อยู่ในระดับมากและน้อยที่สุดคือประชาชนในชุมชนมีโอกาสได้แสดงความคิดเห็น และร่วมในการจัดทำกิจกรรมพัฒนาชุมชนและเทศบาล ($\bar{X} = 4.17$) ในระดับมาก

และเมื่อพิจารณาจากปัจจัยส่วนบุคคล พบว่าปัจจัย เพศ อายุ อาชีพ และระดับการศึกษาไม่มีความแตกต่างในการวางแผนการบริหารงานของเทศบาลเมืองบางกรวย ในขณะที่ ปัจจัยรายได้และระยะเวลาที่อาศัยเป็นปัจจัยที่บ่งชี้ให้เห็นถึงความแตกต่างในการวางแผนการบริหารงานของเทศบาลเมืองบางกรวย โดยแสดงในตารางดังนี้

ตารางที่ 1 เปรียบเทียบความแตกต่างเป็นรายคู่จำแนกตามรายได้ในการวางแผนการบริหารงาน

ระดับรายได้	\bar{X}	ต่ำกว่า 5,000	5,000-10,000	11,001-20,000	20,001 ขึ้นไป
		4.01	4.22	4.39	4.27
ต่ำกว่า 5,000	4.01	-	0.209	0.384*	0.260
5,000-10,000	4.22	-	-	0.175	0.051
10,001-20,000	4.39	-	-	-	0.124
20,001 ขึ้นไป	4.27	-	-	-	-

จากตารางที่ 1 พบว่ากลุ่มที่มีรายได้ต่ำกว่า 5,000 บาท และระดับรายได้ 10,001 – 20,000 บาท มีความแตกต่างกันในการวางแผนการบริหารงานที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05

ตารางที่ 2 เปรียบเทียบความแตกต่างเป็นรายคู่จำแนกตามระยะเวลาที่พักอาศัยในการวางแผนการบริหารงาน

ระยะเวลา	\bar{X}	ต่ำกว่า 5 ปี	5-10 ปี	11-20 ปี	21 ปีขึ้นไป
		4.25	4.46	4.20	4.31
ต่ำกว่า 5 ปี	4.25	-	0.206	0.056	0.059
5-10 ปี	4.26	-	-	0.261*	0.146
11-20 ปี	4.20	-	-	-	0.115
21 ปีขึ้นไป	4.31	-	-	-	-

จากตารางที่ 2 พบว่ากลุ่มที่มีระยะเวลาในการพักอาศัย 5-10 ปีและ 11-20 ปี มีความแตกต่างกันในการวางแผนการบริหารงานที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05

อภิปรายผล

การวางแผนการบริหารงาน ของเทศบาลเมืองบางกรวย จังหวัดนนทบุรี โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เนื่องจากบุคคลที่มีอิทธิพลและมีอำนาจในชุมชนและประชาชน

ในชุมชน มีส่วนร่วมในการกำหนดใช้ทรัพยากรในชุมชน มีผลต่อการตัดสินใจในการดำเนินงานจัดทำแผน/โครงการ/กิจกรรมในชุมชน ซึ่งบุคคลเหล่านี้ มีอิทธิพลในการใช้คำพูดหรือการเขียน เพื่อมุ่งให้เกิดความเชื่อถือและการกระทำ ซึ่งสามารถเกลี้ยกล่อมบุคคลในชุมชนให้ร่วมกันสรรค์สร้างประโยชน์ หรือมีอิทธิพลในการแก้ไขปัญหาความขัดแย้งในการดำเนินงานและถ้าจะให้เกิดผลดีผู้เกลี้ยกล่อมจะต้องมีศิลปะในการสร้างความสนใจและสามารถโน้มน้าวใจผู้อื่นได้

ใน ส่วน น ของ ผล การ คี ก ษ า เปรียบเทียบจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคลพบว่าปัจจัยรายได้ และปัจจัยระยะเวลาพักอาศัย มีความแตกต่างกันในการวางแผนการบริหารงานของเทศบาลเมืองบางกรวย ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 เนื่องจากผลจากการวางแผนในการบริหารงานของเทศบาลเมืองบางกรวยมีอิทธิพลต่อสภาพเศรษฐกิจของชุมชน และในขณะเดียวกันสภาพเศรษฐกิจมีผลต่อรายได้ของประชาชนในท้องถิ่น ด้วยเหตุนี้ รายได้ของประชาชนในท้องถิ่นจึงเป็นปัจจัยที่มีความแตกต่างกันในด้านการวางแผนการบริหารงานของเทศบาลเมืองบางกรวย

ระยะเวลาในการพักอาศัยเป็นอีกปัจจัยหนึ่งที่มีความแตกต่างกันในการวางแผนการบริหารงานของเทศบาลเมืองบางกรวย เนื่องจากระยะเวลาในการพักอาศัยเป็นปัจจัยที่บ่งบอกและสะท้อนความผูกพัน

ต่อชุมชน ระยะเวลาพักอาศัยที่แตกต่างกันจึงมีความแตกต่างในการมีส่วนร่วมในการวางแผน

จากปัจจัยทั้งสองอันได้แก่ระดับรายได้ และระยะเวลาในการพักอาศัยที่มีความแตกต่างกันในการวางแผนการบริหารงานของเทศบาลเมืองบางกรวย สอดคล้องกับโกวิทย์ พวงงาม (2545:8) ที่นำเสนอว่าการพัฒนาจะเกิดจากการมีส่วนร่วมของประชาชนในท้องถิ่น โดยปัจจัยต่างๆ อันได้แก่สภาพเศรษฐกิจ ความผูกพันในชุมชน และกระแสความต้องการด้านต่างๆ จะช่วยกำหนดการมีส่วนร่วมให้เกิดขึ้นในชุมชน โดยการมีส่วนร่วมจะสะท้อนออกมาใน 4 มิติ ได้แก่ การมีส่วนร่วมด้านการกำหนดปัญหา การมีส่วนร่วมด้านการวางแผน การมีส่วนร่วมด้านการปฏิบัติงาน และการมีส่วนร่วมด้านการติดตามประเมินผลงาน

จากผลการศึกษาในครั้งนี้ ทำให้สามารถสรุปได้ว่า ระดับการวางแผนการบริหารงานของเทศบาลเมืองบางกรวย อยู่ในระดับมาก โดยปัจจัยที่มีความแตกต่างด้านการมีส่วนร่วมคือปัจจัยทางด้านเศรษฐกิจ ซึ่งสะท้อนออกมาในรูปของรายได้ของกลุ่มตัวอย่าง และปัจจัยด้านความผูกพันกับชุมชนซึ่งสะท้อนออกมาในตัวแปรระยะเวลาพักอาศัย ซึ่งสภาพเศรษฐกิจและความผูกพันที่มีต่อชุมชนเป็นปัจจัยสำคัญต่อการวางแผนการบริหารงานของเทศบาลเมืองบางกรวย

ข้อเสนอแนะ

1. เทศบาลเมืองบางกรวยควรมีการสำรวจและสอบถามความต้องการของคนในชุมชนเพิ่มมากขึ้น เพื่อกระตุ้นให้ประชาชนคุ้นเคยและเห็นความสำคัญในการแสดงความต้องการของตนเอง อันจะเป็นผลให้เกิดความสุขในการดำรงชีวิตในชุมชน

2. เทศบาลเมืองบางกรวยควรจัดประชุมเพื่อให้โอกาสประชาชนในการชี้แจงข้อมูลเกี่ยวกับความต้องการและปัญหาของชุมชน เพื่อให้เกิดการรวมกลุ่มทางสังคมในชุมชน และเกิดบรรยากาศของการปรึกษาหารือเกี่ยวกับปัญหาต่างๆที่เกิดขึ้นในชุมชน และก่อให้เกิดแรงผลักดันในการมีส่วนร่วมของประชาชนในการร่วมแก้ไขปัญหาของชุมชน

บรรณานุกรม

- โกวิทย์ พวงงาม. (2545). การเสริมสร้าง
ความเข้มแข็งของชุมชน .
ม.ป.ท.
- ชิต นิลพานิช และกุลธนา ธนาพงศธร.
(2532). การมีส่วนร่วมของ
ประชาชนในการพัฒนา ชนบท.
ใน เอกสารการสอนชุดวิชา
ความรู้ทั่วไปสำหรับการพัฒนา
ระดับตำบล หมู่บ้าน (พิมพ์ครั้งที่
3, หน้าที่ 8) .นนทบุรี: โรงพิมพ์
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- ณัฐพร แสงประดับ. (2527). การเปลี่ยนแปลง
ทางเศรษฐกิจสังคมและ

วัฒนธรรมที่เป็นผลจาก
การพัฒนาการท่องเที่ยว:ศึกษา
เฉพาะกรณีหมู่บ้านบ่อสร้าง
อำเภอสันกำแพง จังหวัด
เชียงใหม่.วิทยานิพนธ์สังคม
ศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาสังคม
สงเคราะห์ศาสตร์, บัณฑิต
วิทยาลัย, มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

ธนาภณ วัฒนกุล. (2550). การเมืองเรื่อง
พื้นที่.พลวัตทางสังคมของ
ชุมชน กรณีศึกษา: ชุมชนป้อม
มหากาฬ.มูลนิธิสถาบันวิชาการ
14 ตุลา.

ธนาภรณ์เมทนีสุดดี. (2543). ความพึง
พอใจของนักท่องเที่ยว
ต่างชาติ: กรณีศึกษาวัดพระเชตุ
พนวิมลมังคลาราชวิหาร.
วิทยานิพนธ์ วท.ม. มหาวิทยาลัย
มหิดล นครปฐม.

นรินทร์ชัย พัฒนพงศา. (2546). การมีส่วน
ร่วม หลักการพื้นฐาน เทคนิค
และกรณีตัวอย่าง .
กรุงเทพมหานคร: 598 Print.

นิรันดร์ จงวุฒิเวศย์. (2527). การมีส่วนร่วม
ของประชาชนในการพัฒนา.
กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์
มหาวิทยาลัยมหิดล

บุญเลิศ จิตตั้งวัฒนา. (2548). อุตสาหกรรม
การท่องเที่ยวธุรกิจไม่มีวันตาย
ของประเทศไทย. กรุงเทพฯ: ซี.พี.
บุ๊ก สแตนดาร์ด.

- ประชุม สุวัตถิ. (2551). การตลาดใน
อุตสาหกรรมการท่องเที่ยว.
กรุงเทพ: สถาบันพัฒนาบริหาร
ศาสตร์.
- ประพันธ์พงษ์ ชินพงษ์. (2551).
อุตสาหกรรมการท่องเที่ยว.
ปทุมธานี: มหาวิทยาลัย
ราชภัฏวไลยอลงกรณ์ในพระบรม
ราชูปถัมภ์.
- มงคล จันทร์ส่อง. (2544). ระดับความรู้
และการมีส่วนร่วมในการ
อนุรักษ์ป่าไม้ของสมาชิก อบต.
อำเภอชนแดน จังหวัด
เพชรบูรณ์. วิทยานิพนธ์ กศ.ม.
มหาวิทยาลัยศิลปากร นครปฐม.
- มณฑล จันทร์แจ่มใส. (2551). ปัจจัยการ
สื่อสารการตลาดที่มีต่อการ
เลือกสถานที่ท่องเที่ยว
กรณีศึกษา: เกาะมุก จังหวัด
ตรัง. วิทยานิพนธ์ สด.ม. สถาบัน
เทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณ
ทหารลาดกระบัง.
- มณฑล เอกอตุลย์พันธ์. (2553). การมีส่วน
ร่วมของประชาชนในการ
อนุรักษ์สิ่งแวดล้อม
กรณีศึกษา: ตลาดน้ำตลิ่งชัน
เขตตลิ่งชัน กรุงเทพฯ.
วิทยานิพนธ์ รศ.ม. มหาวิทยาลัย
นเรศวร.
- ยุพาพร รูปงาม. (2545). การมีส่วนร่วมของ
ข้าราชการสำนักงานประมาณใน
การปฏิรูประบบราชการ.
- ภาคนิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต,
สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.
- วิไลลักษณ์ สุจิตตานนท์. (2552). ความ
คาดหวังและความพึงพอใจของ
นักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศ
ที่มาเที่ยวจังหวัด
พระนครศรีอยุธยา. วิทยานิพนธ์
สด.ม. มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
กรุงเทพ.
- วันรักษ์ มิ่งมณีนาคิน. (2531). การพัฒนา
ชนบทไทย. กรุงเทพมหานคร:
โรงพิมพ์มหาวิทยาลัย
ธรรมศาสตร์.
- วรรณางษ์วานิช. (2549). พฤติกรรมและ
ความพึงพอใจของนักท่องเที่ยว
เชิงอนุรักษ์. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์
มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- ศิริชัย กาญจนวาสี. (2547). การมีส่วนร่วม
ของชุมชนในการอนุรักษ์
สิ่งแวดล้อมเกาะช้าง จังหวัด
ตราด. กรุงเทพฯ: บุญศิริการพิมพ์.
- สุจินต์ ดาววีระกุล. (2527). ปัจจัยที่มีผลต่อ
การมีส่วนร่วมของประชาชนใน
โครงการพัฒนาหมู่บ้าน: ศึกษา
เฉพาะกรณีหมู่บ้านชนะเลิศ
การประกวดหมู่บ้านดีเด่น
ระดับจังหวัดนครสวรรค์
ประจำปี พ.ศ.2527. วิทยานิพนธ์
มหาบัณฑิต คณะสังคมศาสตร์
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- สันติชัย เอื้อจงประสิทธิ์. (2551). การ
ศึกษาวิจัยในหน่วยงาน

**ท่องเที่ยวของรัฐ. จุลสารการ
ท่องเที่ยว.
อดิณ รพีพัฒน์. (2527). การมีส่วนร่วมของ
ชุมชนในการพัฒนาชนบทใน
สภาพสังคม และวัฒนธรรม
ไทย. กรุงเทพมหานคร: ศักดิ์โสภ
การพิมพ์.**

Cohen, J.M. and Upoff, N.T. Rural.
**Development Participation:
Concept and Measures for
Project Design Implementation
and Evaluation.** Rural Develop
ment Committee Cente
for International Studies, Cornell
University, 1981:6.